

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	ПГ-52-610-00-1
Дата	07.1.05 2026г.

Български институт за правни инициативи

Ул. „Г. С. Раковски“ № 132А, ет. 3 Тел.: +359/2/9808084
София 1000
България

www.bili-bg.org
office@bili-bg.org

ДО

Председателя на 52-рото Народно събрание

Председателите на парламентарните групи в 52-рото Народно събрание

Временната комисия по приемането на Правилник за организацията и дейността на петдесет и второто Народно събрание

Изх. № СИДУ 187-070526

КОПИЕ ДО

Медиите в Република България

Относно: Необходимост от приемане на промени в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание относно процедурите за избор на органи от Народното събрание

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

С конституирането на 52-рото Народно събрание пред Вас отново стои въпросът за начина, по който парламентът организира и провежда процедурите за избор на органи, които изцяло или частично се избират от Народното събрание. Български институт за правни инициативи многократно е поставял този въпрос пред предходни състави на парламента, тъй като той има пряко отношение към върховенството на правото, институционалната стабилност и доверието на гражданите в публичната власт. В близо 15-годишния ни опит с независим мониторинг на назначенията в законодателната, изпълнителната и съдебната власт, сме натрупали задълбочена представа за това как да се реформират процедурите, за да отговарят на високи стандарти за публичност и прозрачност.

Затова процедурите трябва да бъдат организирани така, че да произвеждат доверие, а не съмнение.

Обществото има ясно очакване за повече прозрачност, почтеност и отчетност в институциите. Това очакване беше потвърдено и чрез гласуването на 19 април, което постави пред 52-рото Народно събрание отговорността да покаже, че разбира причините за ниското обществено доверие и е готово да отговори с конкретни институционални решения. Ключови ще бъдат проведените процедури за Висш съдебен съвет и Инспекторат към ВСС, но принципната логика как трябва да се провеждат те не следва да се различава от начина, по който парламентът ще подхожда към избора на органи.

Оставаме на разположение да предоставим експертна подкрепа и конкретни предложения при обсъждането на текстовете в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

Приложение: Проект на Единни правила

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни инициативи

ЕДИННИ ПРАВИЛА ЗА ИЗДИГАНЕ НА КАНДИДАТУРИ, ПРЕДСТАВЯНЕ И ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ, ИЗСЛУШВАНЕ НА КАНДИДАТИ, ПОДГОТОВКА ЗА ИЗБОР И ИЗБОР НА ОРГАНИ ПО ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

I. ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ПО ИЗБОР НА ОРГАНИ ПО ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

1. В 6-месечен срок преди изтичане на законоустановения мандат на органи или преди посочения в закона срок водещата постоянна комисия информира Народното събрание за изтичане на мандата или срока и изготвя проект на решение за откриване на процедура по избор, изцяло или частично, на органи по действащото законодателство.
2. На следващото редовно заседание Народното събрание с решение открива процедурата по избор на органа.
3. С откриване на процедурата по избор Народното събрание създава временна комисия, която подготвя и организира избора и внася кандидатурите за разглеждане и гласуване от Народното събрание. Във временната комисия участват народни представители, членове на съответните специализирани постоянни комисии на Народното събрание.
4. Съставът на временната комисия се определя на паритетен принцип – с народни представители от всяка парламентарна група, които са членове на съответната водеща комисия, като числеността ѝ се определя от Народното събрание по предложение на водещата комисия. Временната комисия има един председател и двама заместник-председатели.
5. Народното събрание избира ръководството и състава на временната комисия с решението по т. 2.
6. След издигането на кандидатурите за органа всеки член на временната комисия декларира по съответния законов ред наличието на конфликт на интереси и/или други свързани обстоятелства с номинираните за съответната позиция.
7. Временната комисия се избира за срок до окончателно приключване на избора на органа от Народното събрание.
8. Заседанията на временната комисия са открити. Заседанията на временната комисия се излъчват в реално време в интернет чрез интернет страницата на Народното събрание.
9. В заседанията на временната комисия без право на глас имат право да участват представители на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на дейност в обществена полза. Представителите на гражданските организации и движения имат право да задават въпроси, да представят свои писмени становища и да вземат участие в разисквания на временната комисия.

Закона за защита на личните данни и Закона за защита на класифицираната информация. Всички данни в документите на кандидатите за съответния орган, които са лични данни по смисъла на Закона за защита на личните данни, се заличават.

3. (1) В 14-дневен срок от публикуването на кандидатурите всеки кандидат представя на временната комисия концепция за работата си като член на органа на хартиен и електронен носител, както и декларация за имотното си състояние и произхода на средствата за придобиването на имуществото си по образец (Приложение №1 към Правилата).

(2) Концепцията трябва да съдържа:

- лична мотивация за заемане на длъжността;

- очертаване на основните проблеми и предизвикателства в работата на органа, за който кандидатът е номиниран;

- визия за развитие на органа и конкретни мерки за справяне с посочените проблеми и предизвикателства.

4. Концепцията и декларацията се публикуват в срок до 3 (три) работни дни от получаването им на специализираната подстраница в интернет страницата на Народното събрание.

5. Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на дейност в обществена полза, и граждани не по-късно от 1 (една) седмица преди изслушването на кандидатите могат да представят на водещата постоянна комисия по пощата на адрес: гр. София, пл. „Княз Александър I“ № 1, на вниманието на водещата постоянна комисия или в електронен вид на e-mail: (да се посочи), становища за кандидата, включващи и въпроси, които да му бъдат поставяни. Анонимни становища и сигнали не се разглеждат.

6. Въпросите се изпращат на кандидатите за запознаване най-късно до деня, предхождащ деня на изслушването.

7. Представените становища и въпроси се публикуват на специализираната подстраница в интернет страницата на Народното събрание в срок до 3 (три) дни след представянето им. Не се публикуват конкретни данни, съставляващи класифицирана информация, както и факти от интимния живот на лицата.

IV. ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКА ЗА ДОПУСТИМОСТ И ПРОУЧВАНЕ НА КАНДИДАТИТЕ

1. Преди провеждане на изслушване на кандидатите за органа временната комисия извършва проверка на допустимостта им, като проверява съответствието на кандидатите с минималните законоустановени изисквания за заемане на длъжността и наличието на всички изискуеми документи. Кандидатите се уведомяват за резултатите от проверката. Информация за резултатите от проверката се публикува на специализираната подстраница в интернет страницата на Народното събрание.

2. Кандидатите, които не са представили всички изискуеми документи или документи, установяващи съответствието с минималните законоустановени изисквания за заемане на длъжността, имат 1-седмичен срок да сторят това.

базираат изводите в него.

9. Всеки член на временната комисия подписва доклада, като отразява съгласието или несъгласието си с констатациите и изводите в него. При наличие на несъгласие членът на временната комисия писмено мотивира това. Становищата на членовете на временната комисия са неразделна част от доклада.

10. Докладът и становищата на членовете на временната комисия, се публикуват на специализираната подстраница в интернет страницата на Народното събрание в деня на постъпването им в деловодството на Народното събрание или най-късно на следващия ден.

11. За резултатите от проучването се уведомяват кандидатите.

12. Временната комисия изготвя списък на допуснатите до изслушване кандидати при съблюдаване на правилото на т. 3. Списъкът съдържа трите имена на кандидатите, допуснати до изслушване, подредени по азбучен ред.

V. ИЗЛУШВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ КАНДИДАТИ

1. Водещата постоянна комисия изслушва кандидатите по азбучен ред на първите им имена. На изслушването могат да присъстват представители на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на дейност в обществена полза, и граждани при спазване режима на достъп и съблюдаване на реда в Народното събрание.

2. Изслушването е открито и се излъчва в реално време в интернет чрез интернет страницата на Народното събрание.

3. Всеки кандидат се представя от определения за него член на временната комисия в рамките на 2 (две) минути.

4. Всеки кандидат се представя лично, като има възможност да допълни данни от професионалната си биография и представи концепцията си за работа като член на органа, за който се провежда изборът, в рамките на 10 (десет) минути.

5. Членовете на водещата постоянна комисия задават въпроси на кандидатите. Председателят на водещата постоянна комисия задава на кандидатите и въпроси, постъпили от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на дейност в обществена полза, и граждани. Всеки член на водещата постоянна комисия има на разположение 2 (две) минути за задаване на въпросите.

6. Кандидатите отговарят на зададените въпроси по реда на постъпването им. Кандидатите не са ограничени във времето за отговор на зададените им въпроси.

7. Пълният стенографски протокол от проведеното изслушване се публикува на специализираната подстраница в интернет страницата на Народното събрание в 1- седмичен срок от датата на проведеното изслушване.

VI. ИЗБОР

(3) В случай че повече от един от кандидатите, получили необходимия брой гласове, имат равен резултат, измежду кандидатите с най-малък равен брой гласове се провежда балотаж. За избрани, до запълване на състава на органа, се считат тези кандидати, които са получили най-много гласове, с обикновено мнозинство от присъстващите народни представители.

(4) При необходимост се провежда трето гласуване при същите условия.

11. (1) В случай че съставът на органа не бъде попълнен поради причина, че никой от кандидатите не получи минималния необходим брой гласове, незабавно се стартира нова процедура за попълване на състава на органа.

(2) Председателят на водещата постоянна комисия предлага на председателя на Народното събрание в дневния ред на заседанието, следващо избора, да бъде включена точка за откриване на нова процедура по избор за попълване на състава на органа.